

Prof. Andrzej M. de Tchorzewski
Akademia Ignatianum w Krakowie

Odpowiedź na pismo
z dnia 04.06.2020
(NZ: WNS-121431-1/20)
Dyrektora Instytutu Pedagogiki KUL
p. prof. dr hab. Danuty Opozda
dotyczącej drugiej wersji rozprawy
doktorskiej p. mgr Eweliny Szlachty
Aneks do recenzji

Oświadczenie

Niniejszym informuję, że podtrzymuję stanowisko przedstawione w recenzji rozprawy doktorskiej p. mgr Eweliny Szlachty nt. *Urzeczywistnianie wartości moralnych a osiągnięcia edukacyjne uczniów szkół średnich. Badania w województwie lubelskim* wykonanej pod kierunkiem naukowym p. prof. dr hab. Krystyny Chałas, którą sporządziłem 22.11.2019 roku na zlecenie władz Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Uzasadnienie

Druga wersja rozprawy nie różni się generalnie strukturą od pierwszej wersji. Dodano w rozdz. I. sekwencję zatytułowaną 4.1. *Charakterystyka warstwowej koncepcji rozwoju człowieka Stefana Kunowskiego*. Ponadto Doktorantka uzupełniła: informację o badaniach przeprowadzonych przez E. Winiarczyk dotyczącą urzeczywistniania wartości moralnych przez gimnazjalistów; rozszerzyła opis dotyczący charakterystyki czynników osobowościowych i społeczno-kulturowych; dookreśliła termin *kultura masowa*; omówiła rolę nauczyciela-wychowawcy jako czynnika warunkującego urzeczywistnianie wartości moralnych; wprowadziła dodatkowy problem szczegółowy odnoszący się do zmiennych takich, jak płeć, miejsce zamieszkania oraz typ szkoły do których uczęszczali badani uczniowie; uszczegółowiła charakterystykę osób badanych; uzupełniła niektóre kwestie dodatkowymi informacjami zwłaszcza w obszarze metodologicznym. Dopełnienia te – moim zdaniem - nie wpłynęły w żaden sposób na merytoryczny rezultat przeprowadzonych badań. Same zaś zmiany zwiększyły objętość pracy (pierwsza wersja liczyła ss.302, zaś druga – ss. 336).

W obu wersjach recenzowanej dysertacji dostrzec można powszechny trend w badaniach pedagogicznych, zwłaszcza w pracach promocyjnych, do eklektycznego łączenia ze sobą empirycznych opisów z różnymi i dosyć swobodnymi wyobrażeniami normatywnymi. Wynika to z faktu, że współczesna pedagogika/nauki pedagogiczne wraz ze swoimi dynamicznie rozwijającymi się subdyscyplinami stają się osobliwą dyscypliną wiedzy, której prawdopodobnie nikt nie potrafi wyczerpująco opanować. Jednak mgr Ewelina Szlachta dała wyraz temu, że jest w pełni świadoma iż posiadają one wiele chwalebnych zalet, co znaczy, że coraz precyzyjnie określają, a nawet definiują przedmiot własnego poznania (nie tylko badań), który jednocześnie ujmują w tradycyjnych kontekstach ontologicznym, epistemologicznym oraz metodologicznym. Według mnie, Doktorantka w najbardziej optymalny sposób podjęła próbę jasnego formułowania myśli, dzięki stosowaniu precyzyjnego języka, z czym nauki o wychowaniu nie do końca sobie radzą, o czym świadczy powszechne posługiwanie się przez nie językiem potocznym. Autorka poradziła sobie z tą ich słabością znakomicie. Chcę również zwrócić uwagę na to, że Autorka recenzowanej dysertacji jest krytyczna wobec podręcznikowej metodologii badań pedagogicznych, gdyż zdaje sobie sprawę, że mogą one bezwiednie pełnić funkcję niepożądaną, fetyszyzując niektóre operacje badawcze jako uniwersalne i stępując inwencją badacza.

Kraków, 16.06.2020

Andrzej M. de Tchorzewski